

øvrigt ere lige, saa vilde jeg ubetinget foretrække Tilsubstystemet, — og derfra gif vi i vore Underhandlinger ud. Det viste sig imidlertid snart, at der paa dette Grundlag for Forhandlingerne opstilledees saa store Fordringer, at jeg ikke kunde gaae ind derpaa, og det Samme viste sig med Hensyn til en Garanti af Actierne; der var en saa stor Afstand imellem Entreprenurens Fordringer og det, jeg kunde inblade mig paa, at vi saae, at vi ikke kunde forhandle paa disse tvende Grundlag. Der var altsaa kun det tredie tilbage, nemlig: at aflutte en Arbeidscontract, samt ved Siden deraf en Driftscontract. Under de forøvrigt maaskee mindre heldige Forhold, var der dog en Omstændighed for Diebliffet der var ret helbig for os, nemlig at Skinnerne fortiden staae temmelig lavt og snarere falde end stige. Enhver Contract afluttes mere eller mindre under Indflydelse af de diebliffeligst stedfindende Forhold; disse Forhold udøve stedse en mægtig Indflydelse paa Mennesket, idet man altid laeder sig paavirke ikke uvæsentligt af Forventningen om, at hvad der i Diebliffet er Tilfældet vil blive ved at være det. — Strax da disse Forhandlinger aabnedes, lod jeg det være mig om at gjøre at sætte mig i Forbindelse med forskjellige engelske Fabrikanter, for at kunne følge Priserne paa denne for Bannaneanlæg saa vigtige Artikel, idet jeg forudsatte Muligheden af, at jeg, dersom jeg ikke kunde blive enig med Entreprenuren, vilde foreslaae Rigsdagen at bygge selv. — Det første Tilbud, jeg har haadt med Hensyn til Skinner var 6 £ 10 sh. pr. Tons; det sidste 5 £ 15 sh. pr. Tons, men det var rigtigst fra det østlige England. Jeg er derefter bleven enig med Sir Morton Peto om Priserne for Bygningen, naturligvis under Forudsætning af, at han skal anstafte hele Driftsmateriellet; dette er altsaa fradraget, og dernæst er ogsaa fradraget den hele Expropriation; thi med Hensyn til denne var der en saa stor eller i alt Fald en saa betydelig Forskjel imellem os, at jeg ansaae det for rigtigst at afgjøre Sagen paa den Maade at sige: Vel, saa overtage vi selv Expropriationen, — de tilsvarende Summer udgif altsaa af Beregningen. De Herrer vide, at med Hensyn til Tverbanen udredes den halve

Expropriationssum af de vedkommende Egne, og den anden Halvdeel af Entreprenuren; i dette Udcast er der bragt i Forslag, at den halve Sum skal afholdes af vedkommende Egne, og den anden Halvdeel af Statskassen, og der er tillige gjort den tekniske Forandring, som jeg allerede har haadt den Ære at omtale. Jeg maa imidlertid nu bede Dem om at holde Tverbanen ude af Betragtning; Priserne for de her foreslaaede Linier ere da: for Linien gennem Thyen, fra Vandrup til Horsens, fra Horsens til Aarhus og fra Randers til Aalborg, tilsammentaget 42³/₄ Mill, 10 Millioner Rdl.; for den Linie, der gaaer fra Fredericia gennem Veile til Horsens, men hvis Retning forøvrigt er den samme som førstnævnte Linie, og som i det Hele udgjør 40¹/₂ Mill, 10,480,000 Rdl.; for den tredie Linie, der gaaer op til Sallinge, ind i Gudenaesbælen og derfra til Aarhus med en Sidebane til Horsens, forlanges af Entreprenuren 11,100,000 Rdl., men jeg tvivler ikke paa, at denne Sum vil kunne blive ikke saa ubetydelig nedsat, maaskee med et Par Hundredetusind Daler; dette er imidlertid kun et løst Skøn, en nærmere Forhandling vil jo vise, hvor stor Nedsettelsen kan blive. — Der forlanges altsaa for den midterste Linie 10 Millioner, for den østlige 10,480,000 Rdl. og for Gudenaes Linien, der er 44¹/₂ Mill lang, 11,100,000 Rdl. — Det er en Selvfølge, at man, idet man forhandlede om disse Linier, maatte drage Betingelserne for Tverbanelinien ind under Forhandlingen. De Herrer behøve blot at kaste et Æie paa Kortet, saa vilde de see, at det aldeles ikke gaaer an, at den ene Linie skulde drives paa een Maade og den anden Linie paa en anden Maade. Man maatte altsaa under Forudsætning af, at man igrøvrigt blev enig, have den tidligere Concession og aflutte om Tverbanelinien under samme Vilkaar som de andre. Den Priis, hvorom vi med Hensyn til Tverbanen ere blevene enige, er for en Strækning af 21¹/₂ Mill 5,300,000 Rdl. Dette Belsøb lagt til Omkostningerne ved den Linie, som Regjeringen bringer i Forslag, vil altsaa give en Sum af i det Hele 15,300,000 Rdl., hvorfor vi vilde saae, om ikke et aldeles fuldstændigt, saa dog et tilnærmelsesvis fuldstændigt Bannanestystem gennemført. Alle disse